

Redaktør: M g r. I r g e n s. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrud Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt. for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren fru Vanberg privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 1, åpent torsdage fra 10—2 og 4—7. Lørdager fra 10—1. De øvrige dage fra kl. 10—4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3—4.

INNHold: «Folkene skal engstes.....». — Fra Spania. — Bibelen i alle katolske hjem. — I kikkerten. — Et Besøk hos Norsk katolsk Ungdomsvern. — Bokanmeldelser. — Herhjemme. — — og derute.

„Folkene skal engstes....“

(Luk. 21, 25).

Kirkeåret slutter med beretningen om hvorledes Herren forbereder sine disipler på Jerusalems ødeleggelse og verdens undergang. De fleste av dem skulde oppleve Jerusalems ødeleggelse og se Herrens ord gå i oppfyllelse og dermed få et varsel om at verdens undergang engang skulde komme ikke sikkert og ubønhørlig.

Og på den første adventssøndag rulles atter billedet av den store verdenskatastrofe op for vårt blikk. Og slekt efter slekt har med denne profeti for øie spurt sig selv om ikke de ulykker man oplevet var innledningen til den endelige og fullstendige undergang av vår verden. Men om dens tidspunkt har Kristus ikke villet åpenbare noesomhelst.

Men folkene engstes — og ikke minst i våre dager. Den nuværende slekt har nesten ikke kjent normale tider. Hver dag bringer så mange redselsbudskaper at vi ikke er istand til å innregistrere dem alle: borgerkrigen i Spania, krigen i Kina foruten alt annet som daglig vidner om strid og uro og innebærer trusler om dystre fremtid.

Og forleden dag bragte avisene en rystende melding fra vårt eget land, et budskap så alvorlig at det ikke må senkes ned i glemsel på grunn av alt annet! Det er nemlig et budskap som angår oss og vår frem-

tid i aller høieste grad. Det blev nemlig statistisk opplyst at fødselsoverskuddet for året 1935 for samtlige Norges byer bare utgjorde 6 — seks! Kanskje forstår man det bedre når man får det tilbake fra utlandet i skikkelse av en pressemeddelelse der nu sirkulerer omkring i verden under overskriften: *Sterbendes Volk* — Døende folk! Det er vi som er iferd med å bli et døende folk.

Hvad vil statsmaktene gjøre? — La oss ikke vente med å få se på det. La oss se på vår egen stilling. Hører vi med til dem som averterer efter barnløse ektepar til et eller annet — eller som bare leier ut til barnløse familier? Rent bortsett fra det ukristelige i dette — skjønner man da ikke at dette betyr at om noen år får man kanskje ingen leieboer, ingen kunder og sikkert mindre produksjon, mindre avsetning — og hvem skal da betale vår alderstrygd?

Mange har — ikke minst her i landet — funnet den katolske kirke for streng i dens evangeliske krav angående ekteskapsmoralen. Nu vil kan hende forståelsen demre at dette er naturens egen moral — den som svarer til vår skapte natur — og at å sette sig op mot den er synd til døden for alle og enhver — for hver enkelt som for det hele folk.

Fra Spania.

Spania har for de fleste stått i eventyrlighetens skjær som tyrefektingenes og det romantiske folkelivs land hvor man lever på sydfruktur og vin.

I virkeligheten er der mere realisme og hårdt arbeid i Spania enn romantikk, og vinen og sydfruktene kan, tross deres store betydning for landets økonomi — både i hjemmekonsum og eksport, — ikke på langt nær sammenlignes med korndyrkingen som er grunnlaget for jordbruket og dermed for den hele nasjons næringsliv.

Eksempelvis kan nevnes at den totale avkastning av det spanske jordbruk i 1935 ifølge statistikken utgjorde 9350 mill. Ptas., hvori vindrueavlen deltok med 549 mill. Ptas., og resten av frukthøsten med 787 mill. Ptas., mens korndyrkingen gav 3966 mill. Pesetas.

Blandt kornsortene kommer hveten, Spanias brødkorn, i første rekke med et dyrket areal av 45 540 000 pesetas.

Hveten konsumeres helt på det innenlandske marked og kan ikke — som andre spanske landbruksprodukter — ta sin tilflukt til eksport.

Hveteavlen drives hovedsaklig i den centrale del av Spania, i høslettens provinser, hvis tørre innlandsklima umuliggjør dyrkning av vekster som behøver fuktighet. Av det dyrkede hveteareal, er det kun 5 pct. som er gjenstand for kunstig vanning. Resten er hel tørrdyrking.

Kastillas hårde klima med brennende varme om sommeren og frost i vinter- og vårnettene, gir ikke lette levevilkår. Anledning til kunstig vanning fins kun i liten utstrekning, og regnet kan utebli flere måneder i trekk.

Jorden er god nok, men dens grøde avhenger av himmelens velvilje. Kommer der litt regn i beleilig tid — der skal ikke mange timers regn til —, blir det kronår, men fortsetter solen å steke ubarmhjertig, uten opphold i april og mai, uten at der kommer nedbør, blir det tomme kornbinger og elendighet.

Castillas folk er likeså nøisomt som hveten. Til denne er litt regn nok. For Castillas — og for så vidt for hele Spanias — fordringsløse bondestand vilde litt støtte, litt organisasjon fra statens side ha vært tilstrekkelig.

Dessverre har hverken kongedømmet eller republikken i Spania virkelig tatt sig av landbruket. (Republikken har bare beskjefteget sig med den sociale side av saken og dekretert økninger av lønninger — uten å bekymre sig om å undersøke, om driften tålte disse). Der har nok vært fastsatt en minimumspris for hvete, men det har bare vært en papirbestemmelse som aldri er blitt overholdt.

Som forholdene har vært, har ingen regjering overvåket at bønderne fikk sine produkter ordentlig betalt. Agerrentene, opkjøperne og mølle-

industrien er gått av med frukten av jordbrukernes hårde arbeide, og disse har levet fra hånd til mund uten å kunne bedre hverken sine egne eller sine arbeidernes kår.

*

Francos regjering har fra første stund forstått at det var nødvendig å rydde op i disse misforhold og gå til en gjennomgripende reform som kunde bringe Spanias hovednæringsvei sunde økonomiske vilkår og bedre levestandarden og de sociale forhold rundt på landsbygden.

I loven av 23. august i år tar regjeringen standpunkt til denne sak, og i overensstemmelse med sin nasjonal-syndikalistiske karakter, oppretter den en spesiell, offentlig organisasjon «Servicio Nacional del Trigo» — «Nasjonal organisasjon for omsetning av hvete», underordnet Landbruksdepartementet.

Denne organisasjon (S.N.T.) skal — foreløbig til det endelig agrarsyndikat er dannet og utformet — overta såvel all kontroll over produksjonen av hvetesom omsetningen av denne kornsort.

Alle hvetedyrkere må avgi en erklæring om størrelsen av det dyrkede areal og årsproduksjonen.

Alle som sitter inne med beholdninger av hvete, må opgi størrelsen av samme og stille dem til disposisjon for S. N. T. Ingen kan senere selge større kvanta enn dem som er opgitt som beholdninger.

S. N. T. fastsetter i juni måned hvert år de minimumspriser for hvetekorn (minstepris i august og september og proporsjonelt tillegg for senere levering) som skal betales og i overensstemmelse med samme maksimumspriser for hvetemel og brød.

S. N. T. overtar alle lovlige oppgitte beholdninger av hvete etter den fastsatte minimumspris og betaler 70 pct. av inkjøpene kontant og de resterende 30 pct. etter 90 dager. (De små produsenter har preferanse i overtagelsen at sine beholdninger som dessuten autoriseres betalt helt pr. kontant).

Mølleindustrien kan ikke foreta noe innkjøp av hvete direkte fra bøndene, men må dekke sine behov gjennom S. N. T. til fastsatt minimumspris plus en omsetningskommisjon. Alle møllebruk er forpliktet til å sitte med en beholdning av hvetekorn som tilsvare møllens formaling i en måned.

Bøndene kan ikke selge direkte til mølleindustrien, men har ellers fri disposisjon over avlingen som — om ønskes — overtas av S. N. T. til fastsatt pris. Bøndene kan i sine salg på ingen måte gå under den fastsatte minimumspris, og forgåelser herimot — likesom falske opgaver straffes strengt med bøter.

S. N. T. har monopol på eventuell import eller eksport av hvete til regulering av landets beholdninger ifølge avkastningen av årets høst. (Med normal avling dekker landet sitt forbruk).

Det forbys å utvide arealet for dyrkning av hvetes uten spesiell autorisasjon.

Ved denne intervensjon fra regjeringens side vil man opnå:

1. full kontroll over de effektive beholdninger

og den virkelige produksjon av dette viktige brødkorn, så markedet kan holdes forsynt — uten hverken overbelastning eller mangel —

2. å hindre opkjøpernes og mølleeiernes utnyttelse av bøndernes økonomiske vanskeligheter og derved sette disse i stand til å forbedre landarbeidernes kår, hvilket er en av de viktigste poster på den nasjonale regjerings program.

Loven av 23. august er møtt med stor begeistring av landbefolkningen, som endelig har fått klare linjer å gå etter og sikkerhet for at deres produkter blir betalt etter full verdi.

Så noen ord om borgerkrigen.

Hvis man spør, om det ved en uendelig opofrelse er mulig for de røde å vinne krigen, blir svaret vel et absolutt «Nei». Den eneste redning for dem måtte være en europeisk konflikt, som de dog — etter alle tegn å dømme — må opgi håpet om, da det nu må ansees som utelukket at venstrefløien av den franske folkefront og Sovjet, tross sine store anstrengelser derfor, får Frankrig med på noe slikt eventyr.

Noen hjelp utenfra — ved direkte militær intervensjon — er nok nu den røde regjering helt overbevist om at den ikke får, og dermed vil spillet være tapt.

Den kan ved svær opofrelse av menneskeliv og ved å ødelegge landet holde det gående noen — 2, 3, 4? — måneder ennå; men Francos generalstab forbereder nu den nye kampanje som sansynligvis kommer til å bli den avgjørende. Hans tropper fra Asturiasfronten går i stilling, og man står foran den siste akt av tragedien.

Aksjonen forberedes samtidig tilsjøs. Marinestyrkene fra Nordkysten er trukket ned til Middelhavet, hvor blokaden forsterkes, og alt tyder på, at Mallorca — Valencias og Barcelonas nabo i øst — vil komme til å spille en stor rolle i de kommende begivenheter.

På de rødes side er stridskreftenes effektivitet sterkt redusert. De stadige nederlag og de svære tap de har lidt, har nødvendigvis demoralisert dem. De tror ikke lenger på noen seier, og mangfoldige tusener av dem, som nødtvunget og mot sin vilje bærer den røde uniform, venter bare — som i Santander og Gijon — på en anledning til å gjøre opprør og slutte sig til Franco. (I Asturias fikk den nasjonale hær en foreløbig forsterkning på over 20 tusen mann).

Hvad den røde krigsflåte angår, er denne neppe kampdyktig. Den gir i alle fall ingen livstegn fra sig, men ligger forankret i de røde havne.

Bak fronten venter nu civilbefolkningen med beven på de kommende krigsbegivenheter. Det er nu det rike Katalonia og det fruktbare Valencia som står for tur, og som er viet ødeleggelsen.

Den røde regjering har sin «besøkelses time». Vil den ofre disse siste provinser den har i sin makt, i et nytteløst forsøk på motstand?

Skal nu tusener og tusener av menneskeliv tapes og rike landsdeler — mange generasjoners tålmodige arbeide — legges øde for å prøve å holde liv i en sak som allikevel ansees for ugjenkallelig tapt?

*

I tilslutning til dette har et brev fra en ung sveitser, offentliggjort i «Neuer Züricher Zeitung» stor interesse. Han har fra 2. nov. 1936 til 3. sept. 1937 deltatt som frivillig og skrevet nu bl.a. om

Russerne i Spania.

«Som overbevist «antifascist» reiste jeg forrige år til Spania for å bekjempe «fascismen». Jeg var nesten 10 måneder på folkeregjeringens forskjellige fronter, først som underofficer og senere som offiser. Da jeg ofte blev såret befant jeg mig hyppig bak ildlinjen og fikk et godt inntrykk i forholdene bak kullissene, navnlig etter at jeg var blitt offiser.

Alle regjeringstroppenes militære operasjoner ledes av russiske offiserer, hvilket selvfølgelig benektes offisielt. Enhver enkelt bataljon, brigade og divisjon har direkte eller indirekte russiske befalshavende og alle spanske kommandanter har ved sin side en russisk kommissær som «rådgiver» — d.v.s. som den der utsteder alle ordrene. Man antar for det meste at det er den spanske general Miaja, folkefrontarmeens øverstbefalende, som har alle trådene i sin hånd og dirigerer dem etter sin vilje — men man er ikke klar over hvad de syv russiske kommissærer som man stadig ser i hans følge utøver for en funksjon. Ved offensiven ved Brunete fra 6.—26. juli hadde jeg leilighet til å se general Miaja og hans stab på nærmere hold ved fronten og iakttog da at alle meldinger blev bragt de russiske offiserer og alle befalinger utstedt av dem. Da imidlertid ingen av dem kunde annet sprog enn russisk hadde hver enkelt en privat tolk attachert sig. Innholdet av krigslovene som foran alle store angrep altid blev oplest for mannskapene viser at kun russere kan ha forfattet det. I alminnelighet lyder det: «Enhver som ved fronten uten tillatelse fjerner sig fra sin troppsavdeling blir betraktet som desertør og skutt som sådan. Enhver som under et angrep gjør mine til å holde sig tilbake blir straks skutt. Alle soldater er forpliktet til uten forutgående varsel å skyte den ned som viser tegn til feighet. Fanger blir ikke tatt.....» Jeg så ofte ved fronten eksempler på de russiske kommissærers vilkårlighet. Mange av mine kamerater blev knallet ned for øinene på mig fordi de om bare en eneste gang satte sig op mot dette diktatur. Det er intet eventyr — alle som kjenner forholdene i Spania vet at jeg ikke overdriver.

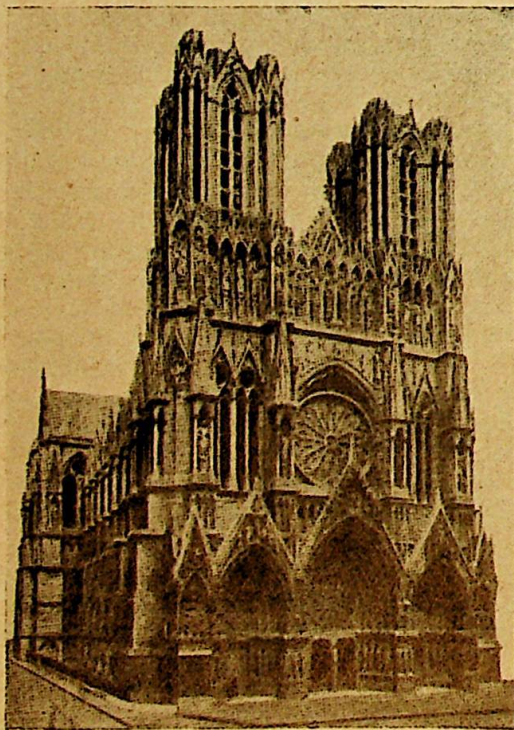
Man finner overalt russere i arbeid ved alle spesialvåpnene. Tankførerene og pilotene er så å si alle russere. Etter som jeg forstod av samtalene i officersmessen under offensiven ved Brunete utløp de russiske flyveres kontrakt med regjeringen i juli, og det blev merkbart under hele denne kamp da det republikanske flyvevåpen var i en elendig forfatning. Hvad de russiske tanks angår er man ikke videre gla i dem ved fronten da de hyppigst anvendes

mot våre egne soldater. Man sa at de var den egentlige årsak til folkefrontstroppenes hårdnakkede motstand, da alle soldatene vet at de, når de har russiske tanks i ryggen, av to onder hellere må velge det minste, nemlig å gå på, da de så dog har en liten chance for å beholde livet, hvad de ikke har om de under tilbaketog støter mot disse uhyrer. At de ikke er å spørre med viser angrepet ved Brunete hvor 300 spaniere fra brigadene «Venticatro» og «Passionaria» blev skutt av sine «egne» tanks fordi de ikke kunde holde stand mot fienden men måtte trekke sig tilbake. Men russerne i Spania utgir sig alltid for å være serbere eller polakker og vil aldri tilstå sin virkelige nasjonalitet.

Efterhvert utskiftes iøvrig de russiske flyvere med unge spaniere som er blitt utdannet i Sovjett. Mens jeg opholdt mig på hospitalet i Murcia viste en 18-årig spanier mig stolt sitt flyvercertifikat som var utstedt av statens flyveskole i Moskva. Han fortalte mig også at der stadig opholdt sig mange spaniere der.

De nye våpen- og ammunisjonsfabrikker i det republikanske Spania ledes nesten alle av russiske kommissærer, således den forhenværende bilfabrikk Hispano-Suiza i Barcelona, ammunisjonsfabrikken i Murcia og den nye våpenfabrikk i Elche. Utdannelsesskolene for de forskjellige specialvåpen likeledes.

Det republikanske Spanias våpen er nesten alle av russisk oprinnelse — alle geværene således på få undtagelser nær av russisk modell 1928 og 1934. De er merket med russiske emblemer likesom handgranatene og artilleriammunisjonen. I juni måned blev

Domkirken i Reims efter restaureringen.

det losset en masse krigsmateriell på Cartagenas havn og ved en flyveofficers formidling fikk jeg leilighet til å besiktige det. Han forklarte mig at det alt kom fra Russland.

Overalt i det republikanske Spanias byer finner vi politiske skoler som ledes av kjente politikere som Tschapjev, Tabakoff og Tschopie. I disse skoler opplæres spanierne uansett alder og kjønn til marxister. Alle som beklær en offentlig stilling er forpliktet til å frekventere disse skoler. Det er en kjensgjerning at det er umulig å avansere hvis man ikke har sin kommunistiske medlemsbok i orden. Og overalt gjøres der en intens propaganda — ikke så meget mot Franco som mot Hitler og Mussolini».

Bibelen i alle katolske hjem.

Kan det være påkrevet å anbefale denne sak?

Er det ikke klart at den fortjener støtte av alle Norges katolikker? Den gamle utgave av Det Nye Testament er forlengst utsolgt og en ny blir nu utarbeidet, men det blir en kostbar affære. Det betyr en tung byrde for biskopen, hvis han ikke får hjelp av alle som kan.

Vær derfor med og yd din skjerv til denne innsamling!

*

Innsamlingslisten:

Støtt den gode sak ..... kr. 50,—
Tidligere innkommet ..... » 835,10

Ialt kr. 885,10

I kikkerten.

I «Aftenposten» for 12. og 13. nov. har domprost Hygen skrevet to artikler om Luthers og reformasjonens sociale innsats, hvor det var meget å forbauses over. Bl. a. heter det i forbindelse med Luthers oversettelse av Bibelen til tysk: «Før var jo bibelen bare på latin og gresk og tilhørte så å si kun geistligheten og teologene». Vet ikke domprosten i Oslo at man før Luther hadde oversettelser av Bibelen til de fleste europeiske sprog? Ikke mindre enn 18 tyske, flere franske, flamske, italienske og bøhmiske foruten en svensk og en oldnorsk? Man må i det minste oppfatte domprosten slik, om det enn forekommer utrolig.

Et besøk hos Norsk katolsk Ungdomsvern.

Med et sukk av velvære synker man ned på den mangelige gjestfri stol som står parat på Ungdomsværelsets kontor i St. Katharinahjemmets annekshusbygning i Gjørstادت. 8, Oslo. Skjønt — er det et kontor? Jo, en kopipresse i det ene hjørne ved vinduet taler sitt eget tause og diskrete sprog, idet den våker over de mange skrivelser om så mange menneskeskjebner som har passert den — men ellers er det hele interiør en lun og koselig hjemlig stue med gyllenbrune vegger, kridne hvite husflidsgardiner og møbler i varmt rødt og skinnende ibenholtssort samt — best av alt! — en riktig god gammeldags etageovn, hvori det knitrer og spraker med den i vår centralopvarmede tid nesten glemte lyd av levende ild. Og alt dette som ramme om det minst «kontormæssige» væsen man kan tenke sig: den fine og stillfarenne formann for Norsk Katolsk Ungdomsvern frk. Signe Øde, hvis rolige og hjertensgode ferd rummer et veld av erfaring, tålmodighet, ukuelige optimisme og energiske tiltak, når det gjelder mennesker som trenger hjelp og støtte i råd og dåd. Et liv blant og for ulykkelige kvinner hvis natur og miljø har ført dem på avveier har styrket hennes viden om hvor de rette veier går og hennes evne til å vise de unge, som ut fra andre forutsetninger søker henne, det samme — og denne viden og denne evne har hun nu stillet i Ungdomsvernets tjeneste.

Resultatet er hennes lille vakre rike dernede hos de kjærlige og offervillige dominikanerinner — og der er det altså vi besøker henne og hennes dyktige og elskverdige medhjelp frk. Margrethe Falkanger, som vi dessverre imidlertid ikke treffer. Det blir altså frk. Øde alene vi intervjuer i anledning av Ungdomsvernets forestående årsmøte.

«Ja, dominikanerinnene —» sier frk. Øde — hvad må vi ikke være og hvor er vi dem ikke takknemlige! Hele første etage i dette koselige hus har de overlatt Ungdomsvernet gratis — og det værelse, som vi først også hadde fått i annen etage men som de nu må benytte selv på grunn av plassmangel betaler de oss til og med husleie for! Altså betaler for sine egne rum — det er vel nok generøst?»

Vi innrømmer det beredvillig, ti det er ikke det eneste tilfelle av ekte dominikansk ånd vi kjenner til — den ånd som hjelper og støtter hvor den kan uten å spørre om trosbekjennelse eller «verdighet», men kun om nød og trang — og mens vi er ved å tale om huset ber vi om vi ikke kan få ta lokalitetene i øiesyn.

Akk ja — nesten trist ikke å være ung lenger og kunde nyte godt av disse! Tenk å komme ukjent og fremmed til Oslo og så kunde ty inn under dette tak og her i ro og fred søke etter hus eller beskyttelse uten i panikkstemning å måtte ta det første og det beste som tilbyr sig! Fra en liten forgang kommer man inn i et værelse, pent og enkelt utstyrt etter en ung pikes behov. Her som i det andre rummet er de fleste av møblene gavede fra frk.

Marie Knudtzon som sendte et billass innbo hit da hun oppløste hjemmet på Ulleberg, samt fra dominikanerinnene. Det neste værelse virker som en stor og rummelig salong, tross det avgir utmerkede soveplasser til to om det skal være, men dette er godt kamuflert. Et par gamle stoler med vakkert korsstingsbroderi og et stort ovalt speil i utskåret forgyllt ramme gir stuen en egen stemning, en «doft ifrån forna dagar» — og den unge privatsykepleierske som p. t. bebor den mens hun søker etter losji i byen, er også henrykt over den. Med stolthet viser frk. Øde oss husets linneskap som suppleres hver gang finansene tillater det — «forøvrig er dominikanerinnene også her enestående. Da vi for en tid siden plutselig holdt på å bli sprengt fordi det blev stillet krav til oss om å huse seks istedetfor de tre vi foreløbig har plass til, kom søstrene med feltsenger og sengetøi og hjalp oss til rette!»

Kjøkkenet faller det oss vanskelig å løsrive oss fra — med sine blå og rustrøde farver i heldigvis helt gammeldags nyanser, sine smårutete gardiner og kjøkkenbenksvoksdruk, sin vedkurv, sitt tørkestativ er det som en idyl på et julekort! Kun det store elektriske komfyr — også en gave fra frk. Knudtzon! — og den store kokeplate, som kaffekjelen småputrer forjettende på, minner oss om anno 1937's praktiske lettelsers i kvinnenens huslige arbeidsvilkår — idyller er jo som oftest mere tiltalende på prospektkort enn som daglige omgivelser når man skal utrette noe!!

Men her forenes altså begge deler — og et godt og rummelig spiskammer melder om at der også finnes materiale å arbeide med foruten rum å arbeide i og apparater å arbeide ved.

«Ja, hvordan er vedtektene for dette hjem igrunden?» spør vi frk. Øde da vi atter sitter på kontoret. Som svar rekker hun oss følgende Reglement:

1) Unge katolske kvinner optas i hjemmet for kortere tid — som regel ikke utover 8 dager. — 2) Hjemmet er beregnet for arbeidssøkende, for innflyttere, gjennomreisende eller andre som trenger et midlertidig opholdssted inntil de får ordnet sig på annen måte. — 3) Pensjonærene holder selv sitt værelse rent og i orden. — 4) Det påhviler dem å utvise godt forhold og høflig optreden under sitt opphold i hjemmet. — 5) De bør være hjemme kl. 10 aften. — 6) For opphold — varmt værelse og morgenkaffe betales kr. 0.75 pr. døgn.

«Vil De gi oss en kort oversikt over hjemmets historikk?»

Frk. Øde smiler: «Det fikk «St. Olav»s lesere i nr. 47 av bladet ifjor — for 19. nov. 1936. Stiftet 8. juni 1923 av avdøde mgr. Günther og tilsluttet «Association Catholique Internationale de Protection de la jeune Fille». Først med gjesteværelse hos Elisabethsøstrene, så hos St. Josephsøstrene og nu altså hos dominikanerinnene. I 10 år var fru bank-

chef Parmann dens meget dyktige og interesserte formann og et stort arbeid blev i samme tidsrum utført av fru Marie Woxen. Nu er jeg formann. Øvrige styremedlemmer er pære Béchaux mère Marie des Anges, fru Hadland, frk. Maria Müller, som i alle år like siden vernet blev stiftet har vært dets kasserer, og frk. Margrethe Falkanger. Mgr. Irgens er vår åndelige rådgiver. Forøvig kommer vi til å fremlegge årsberetning og regnskap n. m. på vårt møte 1. dec. kl. 6 i klubblokalet — og skriv at det vil glede oss om mange vil vise interesse ved å møte op, og kan hende tegne sig som medlemmer».

«Kan De ganske kort resymere vernets arbeidsopgaver?»

«Foruten den internasjonale hovedoppgave: å veilede unge kvinner på reise med arbeid, utdanning, besøk og derved trygge deres ferd har vi tatt op mere nærliggende krav: arbeidsformidling, yrkesveiledning, ansøkningskrav om legater og friplasser m. m. At vi med våre små midler greier det, skylder vi som sagt i første rekke dominikanerinnene som foruten husrum gir oss elektrisitet, fri vask, middag for de fleste som bor her og delvis, ja nesten alle kolonialvarer. Forøvig vil som sagt alle opplysninger bli gitt på årsmøtet. På gjensyn da!»

«På «St. Olav»s leseres vegne: på gjensyn!»

Bokanmeldelse.

Rettelse.

I forrige nummer av «St. Olav» var det ved en beklagelig ombrekkerfeil innløpet en meningsløshet i begynnelsen av anmeldelsen av Geijerstams bok: «Ongene og vi to i Storevik». Det pågjeldende avsnitt skal lyde:

«Ongene og vi to i Storevik» er visstnok ment som en fortsettelse av «Paradisidage i Storevik» (Forfatterens mest kjente verk som blev oversatt på flere sprog og for tiden går sin seiersgang i det Tredje Rike»).

Gabriel Scott: «Ferdinand». (Gyldendal Norsk Forlag)

Gabriel Scott har igjen skapt en fengslende og sympatisk skikkelse, som han lar oss følge på reisen gjennom livet. Ferdinand hører med til de mennesker som blir brukt og misbrukt av alle. Det er naturligvis for en stor del hans egen skyld, men det begynner allerede som barn med at han som yngstebarn blir kujonert. Siden må han av hensyn til foreldre og slekt stadig oppgi å leve sitt eget liv, inntil han en dag bryter ut og drar tilsjøs for igjen å bli misbrukt — av alle ombord. Etterat han kommer hjem og slår sig ned på landjorden går det likedan, og den pene lille formuen han arver får mest bare andre glede av. Og så dør han akkurat som pengene slipper op!

Men forfatteren lar det tydelig skinne gjennom at Ferdinand allikevel ikke taper i livets kamp. — «En kan naturligvis mene at Ferdinand ikke holdt mål på en måte, men det kommer jo også an på, hvilken alen en måler ham med». Boken er i virkeligheten en kraftig protest mot materialismen og dens dyrkelse og mot en alt for utbredt tilbøielighet til å se op til alle og enhversom kommer sig frem og får formue og

posisjon. Det blir jo alltid — i siste instans — et spørsmål om ved hvilke midler all herligheten er opnådd. Og derfor kan det være at den som er kommet ovenpå allikevel ikke har det så godt, og at den som ikke har forstand på å holde sig fremme kommer til å stå sig best ved livets endelige og store oppgjør. «Et stort menneske, et godt menneske», sa presten ved Ferdinands bære, «et eksempel for noen lever».

H. J. I.

Kristian Elster: «Helg, en familiehistorie». (Aschehoug & Co.).

Der finnes i denne bok en i all sin tilsynelatende komikk gripende scene, hvor julestemningen i et moderne hjem: «stort hus, god traktering, fremme til beskuelse alt det peneste de eide — alt som gav et godt hjem» ytterligere markeres ved at husfruen leser juleevangeliet etter gammel skikk, mens husets herre spent og engstelig våker over den protest han vet er under optrekning hos de to eldste voksne og areligjøs-innstillede barn. Protesten uteblir, men merkes som en fjern og skurrende tone i familieharmonien, slik som denne tradisjonelt former sig — og på samme måte danner selve denne boks tittel «Helg» som en dyp disonans til dens virkelige innhold: skildringen av moderne menneskers nesten blasfemisk måte å «feire» årets største høitid på. Sjelden for ikke å si aldri har Kr. Elster nådd så høit som i denne fortattede gjengivelse av en families forskjellige medlemmers måte å ta livet på som samtidig personifiserer hele samfundets, våre dagers samfunds, bristende evne til å leve et sundt og lykkelig liv. Innenfor familiens ramme treffer vi alle typer av vår tids mennesker — og fint og klokt viser forfatteren oss hvordan de evige verdier har mistet sin tiltrekning og er blitt blot «lydende malm og klingende bjelle», beregnet på å innvinne den størst mulige materielle fordel. Og det høieste der opnås uttrykkes i de siste linjer: «Han rullet sig godt sammen og kjente velværet eftersom varmen kom tilbake til kroppen».

Rulle sig godt sammen om sig selv og opnå «velvære» slik — der er bitter livsvisdom i denne bok, denne dypt alvorlige bok i en familiehistories velskrevne og underholdende skikkelse.

E. D.-V.

J. L. Mowinckel jr.: «Publikums psykologi». (Gyldendal Norsk Forlag).

At der ligger et meget stort og interessant arbeid bak denne boken slår en straks — allerede mens man skjærer den op fengsles man så av en, så av en annen linje og kommer ikke videre før man har lest den i sammenheng med hvad det forøvig står på siden. Med stor forventning begynner man da på den grundige og ansvarsbevisste lesning av et verk man skal anmelde — og opdager til sin store skuffelse at man ikke får stort mer utbytte av den enn det man allerede har fått ved den fragmentariske nytelse. Det blir mange morsomme iakttagelser av delvis meget instruktiv innhold man stifter bekjentskap med — men man har hele tiden en inderlig flau fornemmelse av at boken er skrevet av en alminnelig «publikummer» som «har kjøpt en kanon og begynt for sig selv», og ikke av en videnskapsmann som har formådd å frigjøre sig fra «hørdeinstinkt» og gjennom et grundig studium av de psykologiske forutsetninger for dette instinkt har kunnet stille sig

overfor «publikum» og sammenfatte dets reaksjoner under et objektivt prinsipp, en, man kan nesten si: naturlovs ramme — hinsides all subjektiv livsanskuelse. For en legmann — altså for en som ikke er psykolog av fag — fortøner derfor hele boken sig nærmest som pseudo-psykologi og man føler sig ikke særlig fristet til å følge forfatterens oppfordring og konsultere ham i «sociale som i individuelle problemer», selv om han nok så meget henviser til sin livsorientering i «Hverdagens harmoni». Man får ingen riktig tillit til hans dirigentevner overfor livets eget store orkester — men vi medgir gjerne at han spiller morsomt og kvikt og sikkert teknisk riktig på sitt eget lille instrument: boken inneholder virkelig mange fornøielige temaer, og en ledig stund er ikke spilt i selskap med den.

E. D.-V.

Marjorie Hillis: «Bo» alene og trives.
Overs. av Helen Stibolt. (P. F. Stensballe).

Tilsynelatende en bok som hører hjemme i det hvirvlende skum av hostens bokflom og av de fleste litteraturkritikere også henvist til dette sted, idet de ikke engang verdiger den en plass blandt overflateforeteelsene av samme flom — i virkeligheten en samling høist alvorlige råd og vink til den meget store del av menneskeheten som de selverhervende og alene-boende kvinner nu representerer. At den kloke forfatterinne har kandisert fruktene av sin livserfaring inn i en jargon, som smaker av amerikansk-parisisk mat- og motepejatt og derfor glir lett ned, burde ikke forhindre ialfall selvstendig tenkende mennesker i å vurdere disse frukters sunde og nærende karakter. Og hvad bedrer: anerkjenne bokens gode moral — selv om denne moral er kamuflert i en tilsynelatende noe lettvindt bunad. Den rekker jo derved frem og blir lest også av dem som aldri vilde så meget som ta i en «alvorlig» bok omhandlende betydningen av en sund og nøktern livsanskuelse — og mens den tilsynelatende kun forkynner en livslov «elsk dig selv!», viser den samtidig at tilfredsstillelsen av denne kjærlighet opnås ene og alene ved å elske sin neste og stell godt for alle i sine omgivelser. «Ingen er så dårlig stillet», forkynner den, «at der ikke finnes dem som har det verre og som vil sette pris på å bli bedt til dig» — og «aldri bør du gi dig selv lov til å føle at noen burde gjøre noe for dig — der er ingenting så ødeleggende for selvaftelsen som å vente på en dørklokke som ikke ringer». Hele boken er båret av en dyptlodgende psykologisk forståelse og er allikevel — paradoksalt nok! — lettlest.

Den norske tillempling er utmerket besørget av Helen Stibolt.

E. D.-V.

Herhjemme.

Oslo. Ungdomsdagen — søndag 14. nov. — blev på mange måter en minneverdig dag. Den blev innledet med en store felleskommunion, hvori deltok ca. 100 unge, i St. Olavs kirke under Hs. Høiærverdighet Biskopens messe. Etter evangeliet holdt pastor dr. Wijn en manende tale om de kristnes ansvar, idet han advarte mot tidens teorier som gikk ut på å fri sig fra ethvert ansvar ved å påstå at livsskjebnen var bestemt totalt av arv og miljø. Mot slike tendenser måtte vi, og ikke minst de unge, hevde det kristne

syn på vår frie viljes innsats for å utvikle og danne vår personlighet. O.K.Y. sang under messen og tilslutt istemte alle unisont «Fast skal min dåpspakt evig stå». Etter messen samledes de unge med de yngste til en festlig fellesfrokost, forberedt av O.K.Y.'s styre og av den utrettelige og alltid opofrende søster Eugenie.

Så samledes man igjen i kirken, hvor levittmessen blev forrettet av sognepresten mgr. Irgens, med pastor Wijn og pater de Paepe som diakon og subdiakon. Festprekenen blev holdt av Hs. Høiærverdighet Biskop dr. Mangers, som med utgangspunkt i apostelens ord: «Jeg skammer mig ikke ved evangeliet. Det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror», rettet en inntrengende appell til de unge om å bekjenne sin tro i liv og handling. Biskopen fremholdt at dette trengtes nu, mer enn noensinne, i en tid da gudløsheten er i fremmarsj i verden. Derfor har vår tids katolske ungdom en veldig oppgave og et uhyre ansvar. Må vår ungdom svare til de forventninger Kirken stiller! O.K.Y.'s sangkor med hr. O. B. Olafsen som dirigent fremførte vakker og klangfullt «St. Dominikus' messe» med Cantate Domino til offertorium.

Om eftermiddagen kl. 5 samledes de yngste til et festlig møte med forskjellig underholdning besørget av de yngste på spinnesiden, mens O. K. Y.'s styre stod for serveringen. Det blev fremvist en Chaplin-film som også gjorde stor lykke.

Om aftenen kl. 7 kom hele ungdomsflokken sammen til festandakten i St. Olavs kirke, hvor O.K.Y.'s sangkor atter var i ilden, mens prekenen blev holdt av foreningens direktor mgr. Irgens, som også forrettet den sakramentale velsignelse, assistert av fransiskanerpater Boers og pastor Weirig.

Etter andakten var det så festmøte i foreningslokalet for den «eldre» ungdom, som fikk god tilslutning og et helt igjennom vellykket forløp. Kveldens hovedtale blev holdt av pater Boers som gikk nærmere inn på de forskjellige oppgaver ungdommen burde ta op enkeltvis eller i flokk, gjennom sine foreninger. Pateren fremholdt at det måtte være ungdommen mer om å gjøre å få yde noe, enn stadig å motta. De unge måtte bli mer og mer aktive og hjelpe prestene bl.a. med å sette liv i de sløve, så man kunde få alle med i en samlet og sterk ungdoms effektive katolske aksjon. Formannen for O.K.Y., Øivind Olafsen, takket pateren for talen og opleste de ankomne telegrammer bl. a. fra mgr. dr. Kjølstrup i Kristiansand og fra N.K.K.F.'s formann, fru Anna Bonnevie. Det blev holdt et par prisverdig korte taler, «14-dagsposten» blev lest høit, og dermed var den offisielle del av festen avsluttet og hs. høiærverdighet Biskopen, som hadde vært tilstede såvel ved denne anledning som ved de yngstes møte om eftermiddagen forlot salen. De unge fortsatte med selskapelig samvær inntil årets ungdomsdag var tilende. Den var den største monstring av katolsk ungdom i Oslo. Det var en glede å se hvorledes alle deltok i gudstjenestene og i de øvrige sammenkomster, som var vel forberedt av O.K.Y.'s styre. Må da denne ungdomsdag markere en viktig etappe i ungdommens fremmarsj som bærere av katolsk tro og aksjon.

Oslo. Den 19. november feiret Ellsabethkongregasjonen som vanlig sin patronatsfest — og som vanlig under de hyggeligste former. Katolske husmødre har ry for stor dyktighet og interesse for «grue og gryte» — efter årelang erfaring kan tilføies: og som festarrangører. Når den hjemlige gjestfrihet som hver enkelt katolsk husmor viser ved sitt omsorg og selvforglemmende arbeid for sine venners velvinnende, slås sammen og blir en hel kongregasjons fellesinnsats — er det da noe under at disse fester får sitt eget preg og blir som små lyse merkeperler mellem hverdagens ensformige rekke av minner?

Også denne gang blev de forventninger hvormed vi møtte til festen ikke gjort til skamme. Hvor store de enn var blev de dog overtrufne. Meget bidrog også den gode tilslutning festen hadde fått — det bringer straks stemningen i været å møtes med en hel flokk glade menneskers smilende ansikter. 83 medlemmer deltok — ennvidere var til stede kongregasjonens præses, sogneprest Notenboom, sogneprestene mgr. Irgens og pater Rommelse,

dominikanerprioren pater Vanneufville og kongregasjonens tidligere præses, pastor Wijn, hvis nærvær efter at han i så mange år har vært bosatt utenbys blev hilst med særlig glede. Efter at fru Sutter i sin egenskap av prefekt hadde budt alle velkommen, sang man de to første vers av mgr. Kjelstrups vakre Elisabethhymne, hvorpå præses holdt en spirituell tale om denne store helgeninnes liv og den lære hun den dag i dag kan bringe oss alle. Det som ligger dypest i oss mennesker er trangen til å sprengte vårt eget vensens grenser — og de hellige menn og kvinner gir oss som anskuelsesundervisning i hvordan vi skal få det til — altså lærer oss den ekte og absolutte kristendom. De forvirrer oss ofte ved sin vegring mot å gå på noen slags kompromis med alle verdslige beregninger og ved å handle stikk imot alle makelige vaner som ellers de fleste mennesker anlegger sig med årene. Helgenene leser korrektur på oss — og St. Elisabeth lærer oss i særlig grad hvorledes vi ved ydmykhet, arbeidsglede og offervilje kan utjevne de sociale motsetninger som i våre dager er kan hende ennu større enn på hennes tid. Hun lærer oss selvdisciplin, hengivenhet, tålmodighet og — livsglede! Ingen ytre tilskikkelser kan forstyrre hennes sinnslikevekt, så trygt er hennes sjel forankret i Guds kjærlighet. Hun er som et barn i forhold til Gud, som en mor i forhold til sin neste — og derved er hun foruten vårt lysende forbillede, symbolet på vårt program, våre oppgaver. — Talen blev hørt med den mest intense oppmerksomhet, og efter avsyngelsen av de to siste vers i Elisabeth-hymnen gikk man over til det store bord, hvis dekorasjoner, lys m. m., var holdt i kongregasjonens egen fiolette farve. Oppvartningen gikk greit og påpasselig, utført av små flinke M.U.L.-ere, som ikke gjorde skam på sine mødres pedagogiske veiledning i huslig dyktighet. På kjøkkenet arbeidet styrets damer, bistått av noen offervillige medlemmer med fart og humør så alt blev såre vellykket — og da den første sult var stillet sang man en utmerket god sang hvorpå fru Nylund holdt en kort, men gripende versifisert minnetale over kongregasjonens avdøde medlemmer som sluttet med de vakre og sanne ord: «her blir infet medlem glemt — vi har dem alle i vårt hjerte gjemt!» Vakert fikk fru Nylund flettet navnene på noen av de eldste medlemmer inn.

Den kunstneriske underholdning blev, da sangerinnen fru Karen Sundt dessverre var indisponert av forkjølelse, på glansfull måte besørget av fru Anne-Marie Sundby — først med en meget morsomt sketsj, hvor fruene Nylund og Sørum var hennes usynlige, men fremragende assistenter, og dernæst med sin groteske dukkedans, hvortil fru Henriksen dyktig akkompagnerte henne. Det sier sig selv at fru Sundby høstet veldig applaus.

Op så begav man sig op i klubblokalet hvor den vellykkede patronatsfest fortsatte med hyggelig samvær utover en god del av kvelden.

Oslo. St. Halvardslagets aftenunderholdning søndag 21. nov. blev i alle deler vellykket til tross for — eller kan hende på grunn av! — at det innfant sig nesten dobbelt så mange deltagere enn der var ventet. Men hvor der er hjertem er der også husrum — og det var ganske ubegripelig hvor fint og fort det gikk å dekke op til og skaffe plass til alle i det hyggelige, men ikke særlig store lokale som efter hvert antok preget av en stor sardinboks, så tett måtte vi sette oss sammen. Men det hele arrangement gikk med strålende humør, ikke minst takket være formannen hr. Tangstads bestrebelse — og så fikk vi kveldens store attraksjon: pastor dr. Wijns beretning om sine opplevelser ved den spanske front, illustrert med gode og instruktive lysbilleder. Anskuelig og malende berettet pastoren om krigens gru, sett på nærmeste hold — og hr. Tangstads takk til sist for det sjeldne gode foredrag fikk varm og begeistret tilslutning fra alle.

Senere ut på kvelden var der kunstnerisk underholdning ved fru Else Tangstad som i kostyme foredrog sine sanger og ved sin vakre stemme og utmerkede foredrag gjorde stor lykke. Fru Noren høstet likeledes megen applaus for sin fortellekunst — utenfor programmet gav en del med-

lemmer av O.K.Y. velvillig noe av sitt repertoire til beste som likeledes vakte stort bifall, og med loddtrekning sluttet den gjennomhyggelige, belærende og underholdende kveld.

Oslo. Mariakongregasjonen hadde selskapeleg møte søndag 21. nov. Man hadde fått frk. Tiberger til å fortelle om forfatterinnen Amalie Schram, som jo er nokså aktuell i disse dager, hvor et av hennes siste dramaer blir opført på Nasjonalteatret. Det var meget interessant å høre om denne sterke egenartede kvinnes merkelige livsskjebne, og alle fikk uvilkarlig lyst til å læse om igjen disse bøker som før kanskje var litt vanskelig å forstå. Det er denslags belærende foredrag man i Mariakongregasjonen setter særlig pris på, og man glæder sig til om man snart igjen kunne nyte godt av frk. Tiberger's store viden og greie måte å fortelle på. Efterpå var det som vanlig koselig samvær.

M. R.

- og derute.

Vatikanbyen. «Osservatore Romano» meddeler offisielt at den Hellige Fader i konsistoriet 13. ds. vil utnevne fem nye kardinaler, hvoriblant den nys-utnevnte erkebiskop av Lyon, mgr. Gerlier, erkebiskopen av Westminster, mgr. Hinsley og mgr. Pizzardo som i en årrekke har vært kardinal Pacellis nærmeste medarbeider ved Pavens Statssekretariat.

Messe for sjøfarende. I abbediet Mont Cesar i Liege, Belgia, vil der fra nu av hver dag bli lest en messe for levende og døde sjømenn.

Katolske skoler i England. Ifølge en statistikk, utsendt fra det engelske undervisningsdepartement finnes det nu i England 90 katolske meddelelser, 28 for gutter og 62 for piker med tilsammen 26694 elever og 1152 lærere. Tilveksten siste år var 1121 nye elever. I syv av disse skoler, som alle får tilskudd av staten, er undervisningen gratis.

Nytt katolsk ukeblad i Frankrike. Den 5. november utsendtes det første nummer av et nytt katolsk ukeblad i Frankrike, som åpenbart er ment å skulle erstatte «Sept», det kjente av dominikanerne i Juvisy redigerte blad, som gikk inn i august d.å. Ledelsen av det nye blad ligger i hendene på ansedde lægfolk og dets navn er «Temps Present» med undertittel «Utenfor og over partiene». Blant dets medarbeidere treffer vi så berømte menn som Georges Bernanos, Daniel Rops, Henri Ghéon, Joseph Malègue, Jaques Maritain, Francois Mauriac og Pierre Henri-Simon.

Kampen mot bekjennesskolen gir sig stadig nye utslag i Tyskland. Den nazistiske overborgermester i Trier har forandret at alle katolske og evangeliske folkeskoler i byen skal stenge og at der skal opprettes en del nasjonalsocialistiske fellesskoler.

I nestekjerlighetens tjeneste. For noen tid siden måtte dr. S. Turchini, æresdoktor ved en rekke radiohospitaller i Paris, for 18. gang underkaste sig en operasjon på grunn av de beskadelige røntgenstrålene har påført ham. Denne gang amputererte man hans høire underarm og han har før av samme årsak mistet sin venstre arm. Overalt betraktes han som en helt og utallige sympatibevidnelser er strømmet inn til ham fra nær og fjern.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri — Oslo.